

A hadsereg sporthete.

Bár a sport természetes célja a test és lélek edzése, hogy az ember minden körülmény között megállja a helyét, az egyes hadseregekben mégis csak a világháboru utáni időkben tudott meghonosodni. A régi békevilágban ugyanis az volt a vélemény, hogy a katonának versenyezzen, mert a legyőzött tekintélye ezzel megcsorbul. Ezt a helytelen felfogást először az amerikai hadsereg vezetői oszlatták el, mert igen helyesen úgy gondolkodtak, hogy a sportolás léleknevelő hatása éppen abban nyilvánul meg, hogy a legyőzött elismeri és még jobban becsüli a győztes erőit, de emellett minden lehetőséget kínál, hogy a legközelebbi versenyben fordítson a sorrenden.

Magyarország maroknyi honvédsége az első volt a világon, amely előmozdította tagjainak versenyszerű sportolását, hiszen még jóval a világháboru előtt azért volt legyőzhetetlen a magyar kardvívó csapat, mert honvédtisztek alkották a gerincét. Ez a versenyző szellem jutott uralomra Trianon után, amikor semmiféle „monarchia” érdeke se gátolta honvédségünk vezéreit. Négy évenként rendezik a hadsereg sporthetét Budapesten, ahova elküldik minden helyőrség legkiválóbb tisztjeit és legénységét, hogy a teljes olimpiai program szerint eldöntse egymás között az elsőség kérdését. Ebben az évben június utolsó hetében tartották meg Csonkamagyarország honvédségének olimpiai játékeit, amelyekre felfigyelt az egész világ sporttársadalma, mert az egyes számokban sok olyan versenyző indult, akinek nevét széles a világon ismerik. A katonaság rendben lebonyolított versenyszámok a közönség körében is nagy érdeklődést keltettek, mindenütt elismeréssel látták azokat a küzdelmeket, amelyek a legmaradéktalanabb lovagias szellemben folytak le.

Dr. Dornyay Béla új könyve.

Balaton és környéke. Szerkesztették: Dr. Dornyay Béla és Dr. Vigyázó János. Budapest 1934. Turistaság és Alpinizmus kiadása 426 l. Számos térképpel és sokszáz képpel.

Télen ünnepelte a salgótarjáni Balassa Bálint Társaság dr. Dornyay Bélát huszonöt éves írói jubileuma alkalmából. Ennek a huszonöt éves, sok sikert aratott írói és tudományos munkásságának méltó folytatása és betetőzése dr. Dornyay Béla legújabb könyve: Balaton és környéke. Ez a könyv nemcsak hézagpótló munka a magyar honismeret tudományában és az uti kalauzok terén, hanem újabb bizonyosságot ad a sokoldalú, tudományos felkészültségének, páratlan munkabírásnak és kiváló írói készségének.

Dr. Dornyay Béla tulságos szerénységére vall, hogy neve a könyv címlapján így van feltüntetve: „Szerkesztették dr. Dornyay Béla és dr. Vigyázó János. A címlap belső oldalán egy csomó „munkatárs” neve fel van sorolva. Az olvasó e megfélemlítő cím után azt gondolja, hogy Dornyay Vigyázóval csak összeállította az anyagot, amelyet a munkatársak írtak. Pedig a dolog egészen másképp van: ezt szükségesnek tartjuk itt megemlíteni. Mi, akik szemtanúi voltunk e könyv évekig tartó, nagy munkával járó elkészülésének, anélkül, hogy mások érdemelt, főleg e mű szerkesztése és kiadása körül valóban sok munkát végző dr. Vigyázó Jánosát csökkenteni akarnák,

Keztyűsen, vagy csupasz kézzel?

Nem régen esett meg e sorok szerény írójával, hogy találkozott az utcán egy réglátott, kedves barátjával. Köcsönös mosoly, örömteljes üdvözlés s baráti kézszorításra nyújtott kezem kimeredve maradt a levegőben addig, míg fiatal barátom lerángatta kezéről a feszes keztyűt s „illemtudóan” szoríthatta meg csupasz kezemet.

A kinyújtott kéznek ez a pár pillanati hoppon maradása, megvárakoztatása hirtelen valami megszeppenítő érzést vált ki s a kézfogás által külsőleg is megnyilvánulni akaró tisztelet és szeretet ezalatt a várakozás alatt valahogy veszt a bensőségből.

A keztyűtlen kézfogás a középkorban vált divattá, illemmé, mikoris mindenki levette keztyűjét a kezéről bizonyosságul annak, hogy nem rejteget alatta mérgezett tűt, vagy tört s a legnemesebb indulattal viseltetik kezeltető felebarátja iránt. Hogy esetleg éppen a keztyűtlen kézfogás révén sikerült mérgezett gyűrűjével észrevétlenül halálra sebezni az illetőt, az más lapra tartozik.

Orosz hadifogságban volt tisztek beszélik, hogy az orosz etikett szerint a nyújtott meztelen kezét keztyűs kézzel megfogni a legnagyobb sértés volt. Nyilván tőlük ültették át ezt az „illemt” a

mi társadalmunkba.

Nem kutatom, hogy a keztyűs kézre mit ír elő a legfrissebb illemtudó, csak azt állapítom meg tapasztalatból, hogy a békeidőben, amikor az emberek egymással szemben kevesebbet alakoskodtak, mint mostanában, amikor a felebaráti szeretetnek nem az érdek volt a kísérője, amikor a magunkfajta polgár a mainál jóval bőségesebb életmód és tehetőség dacára sem majmolta le a felső tízezek etikettjéit, akkor a kézfogás is az őszinteség jegyét képviselte s nem törődött azzal, hogy két keztyű érintkezett-e egymással, vagy keztyűs kéz csupasz kézzel parolázott.

Miért kell tehát nekünk, a huszadik század szerencsétlen halandóinak visszamennünk a középkorba lovagi illemszabályokért? És miért csak két csupasz kéznek szabad érintkeznie ma egymással, amikor a találkozó lelkek legelőbbje a hamisság és szeretetlenség páncélkeztyűjébe van bujtatva?

Nekem s velem együtt valószínűleg igen sok felebarátomnak az a szerény nézete, hogy minél kevesebb külsőséget, de annál több bensőséget vigyünk bele a társadalomba s így tiszteljük meg embertársainkat, miáltal önmagunkat is tisztelteméltóvá tesszük.

dést keltettek, mindenütt elismeréssel látták azokat a küzdelmeket, amelyek a legmaradéktalanabb lovagias szellemben folytak le.

A hadsereg sportversenyének záróünnepélye azután a lehető legnagyobb nyilvánosság előtt — körülbelül 40.000 ember szemeláttára — folyt le a legnagyobb budapesti sporttelepen, ahol már csak a győztesek mutatták be tudásukat, utána pedig a 48-as szabadságharc egyik jelenetét mutatták be egykori ruhában, vezényszavakkal és katonai szabályzat szerint. A világháborút járt nemzedék nem egyszer megmosolyogta a kezdetleges techni-

kájú és csak a személyes bátorságra alapozott verekedést, amely az újabb idők rohanó fejlődésében már csak a multnak kedves emléke. Ezután került sor arra a gyönyörűen kidolgozott és előadott jelenetre, amely a jövő gépre alapított háboruját vetítette a néző elé. Repülőgép, gáz, páncélos autó, kódfejlesztő készülék, akna, stb., stb., hogy ne beszéljünk a lángejtőkről, fényszórókról és tankokról, olyan élethű képet varázsolt a közönség elé, amilyenből most már el tudja gondolni, hogy milyen lesz az a legközelebbi összecsapás, amikor a rosszul összetakolt Európa

eresztékei megroppannak és ismét egymásnak rohannak az elégedetlen nemzetek.

Nagy-nagy megnyugvással és a jövőbe vetett törhetetlen hittel láttuk a guzsba kötött magyar honvédség munkáját, amely a sok gátló körülmény és tiltó parancs ellenére is mindenben lépést tart a külföldi győztes hatalmasságokkal, akiknek nem számít a pénz, akiket nem kötnek papiros-szerződések, hanem csak makacsul őrzik a világháborus koncot. A hadsereg sporthetét megmutatta mindnyájunknak, hogy a modern katonasport nélkül tehetetlen báb és éppen ezért mindnyájunknak örülnünk kell annak láttán, hogy a magyar királyi honvédség a sportot is beiktatta azok közé a harci eszközök közé, amelyek a jobb jövőt jelentik mindnyájunknak.

Szenzációs adatok városunk multjához!

A pragmatica sanctio és-Salgótarján

Írta: Dr. DORNYAY BÉLA.

Bizonyára sokan meg fognak lepődni, talán meg is fognak ütődni kedves olvasóim közül, mikor ezt a címet elolvasták! Hát ez meg már micsoda megint? Miféle vonatkozás lehet egyáltalán Salgótarján város és a — különösen újabbán sokat hánytorgatott — pragmatica sanctio között?

Különösen pedig azok fognak meglepődni e cím olvasásakor, akik azt szeretik hangoztatni, főleg szónoklataikban — és pedig elég helytelenül, — hogy Salgótarjánnak nincs története, nincsen kifejezese történeti multja! Igen nincs története, de csak papirosos megirt, könyvekbe lenyomtatott története nincs; de ezzel szemben igen is van évezredekkel ez előtt kezdődő, majd pedig az egy-másután pergő események évszázados és mégis gyors lefolyásával elmúlt története. De Salgótarjánnak ezt a „történetét” csak igen kevesen sejtik, még kevesebben ismerik és pedig azon egyszerű oknál fogva, mert még eddig senki sem foglalkozott velük behatóan, mert még senki sem

tartozunk megállapítani, hogy dr. Dornyay Béla nemcsak szerkesztette ezt a művet, hanem legalább 3/4 részét ő maga írta is. A munkatársak nagyjából csak 1—2 oldalas részlettel, vagy 1—2 adatot járultak hozzá a könyv anyagához. Dr. Dornyay Béla mellett ki kell emelnünk a világhírű magyar földrajztudós-nak, dr. Cholnoky Jenőnek a munkáját: ő írta a mű általános részében a földrajzi és geológiai bevezetést (1—30 l.) azonkívül a részletes részben minden tájegység rövid geológiai ismertetését. Dr. Cholnoky tudós alaposággal s az ő páratlanul ügyes előadóművészetével a laikus olvasónak is érthetően és élvezetesen ismerteti a Balatonnak és környékének geológiai kialakulását és szerkezeti felépítését. Az egyes tájegységek ismertetése elé irt rövid, 1 oldalas bevezető a tájegység mai földrajzi képét adják. Nagyobb önálló részzel szerepel még a könyvben dr. Fára József, Zalamegye tudós főlevéltárosa, aki a „Felső-Zala meléke és Göcsej” c. fejezetet írta. (370—404 l.)

Áttérve a könyv tartalmának az ismertetésére, csak nagy körvonalakban tudjuk azt összefoglalni, hiszen oly óriási anyag van itt felhalmozva, hogy részletes tárgyalásuk egy újabb könyvet tenné ki. A mű mindenre kiterjed, ami a Balatonnal bármiféle vonatkozásban van. Nem egyszerű utikalauz csupán, hanem nagy hozzáértéssel készült tudományos munka, melynek a jelenre vonatkozó

adatai idővel talán elavulhatnak, de földrajzi, kultur- és kortörténeti értéke mindig megmarad.

A könyv két részre oszlik. A I. rész („Általános ismeretek. 1—72 l.) foglalkozik a Balaton földrajzi képével, növény és állatvilágával, történelmével, lakosságával, irodalmi és képzőművészeti emlékeivel, a nyaralással és a fürdőzéssel. Ezek a kis fejezetek valóságos remekművei a kevés szóval sokatmondó igazi tudós ökonómiának. Ez a szinte szűkszavú tömörség különben jellemző az egész kötetre, amely mindig gondosan elkerüli az utikalauzok reklámozó ömlengéseit. A turistáknak és a nyaralóknak igen sok általános praktikus felvilágosítást nyújt a „Gyakorlati tudnivalók” című fejezet (73—86 l.), ahol nagy körültekintéssel és szakértelemmel össze van állítva mindaz, amit a közlekedésről — vasút, hajó, autó stb. — az utazási kedvezményekről, a szállás és ellátás módjairól, a turistaságról, az idegenforgalomról, a sportolásról tudni lehet. Örömmel látjuk a pontos adatokból a Balaton egyre fokozódó népszerűségét. Pl. a 3 napnál hosszabb ideig ott tartózkodó belső nyaralók száma 1921-ben 22.375, 1930-ban már 42.000, a külföldieké 1921-ben 659, 1930-ban 2500, s ez a növekedés az utóbbi években még inkább fokozódik. Rámutat a könyv arra, hogy a Balaton egészen a legújabb időkig csak fürdőzés és strandolás kedvéért látogatták, turisztikai szempontból azonban teljesen elhanyagolták,

pedig erre a célra is igen alkalmas a Balaton környéke. Ez a kalauz bizonyosan nagyban hozzá fog járulni a balatoni turisztikához fellendítéséhez. Különben már e téren is örömdetes fejlődés tapasztalható. A közlekedési viszonyok javulása és olcsóbbodása is évről-évre növelni fogja a turisták számát. Igen részletes felvilágosítást nyerünk a könyvből a balatoni sportlehetőségekre vonatkozólag s itt a figyelemre méltó a sporteszközök megvásárlásánál ajánlatos szempontokra is kiterjed.

Az általános rész után következnek a több mint 300 oldalas részletes kalauz. Itt látszik meg igazában dr. Dornyay Béla nagy tudása, alaposága és sokoldalúsága. De áttérve az egészet a tájiránti nagy szeretet is. Dornyay maga is balatonvidéki származású s a nemes localpatriotismus melegsége mindenütt felénk csap a könyv lapjai közül anélkül azonban, hogy az író objektivitását a legkevésbé is befolyásolná.

Dr. Dornyay Béla figyelme igazán mindenre kiterjed, ami földrajzi, természettudományi, kulturtörténeti, turisztikai, gazdasági, néprajzi, nyaralási, közlekedési szempontból megemlíthető érdemmel. Legnagyobb részletességgel a turisztikai és kulturtörténeti vonatkozásokkal foglalkozik. A turisztika és a nyaralás szempontjából tekintetbe jöhet minden kis részletre figyelemmel van. Minden kis kutató, forrást, utelágazást, minden szállót, penziót, minden tájképi vagy

Uj üzlet!

**Szép és kellemes
lesz otthona, ha**

BUTORÁT

dusan felszerelt butoráruháza-
ban vásárolja.

LÖWY GYULA butoráruháza

Uj árak!

**Salgótarján,
Fő-utca.**

**R. k. templom
mellett.**

kutatta azokat részletesen — pragmatikusan!

Ugyanis még senki sem vette magának azt a nagy fáradságot, hogy felkeresse Salgótarjánban az ismeretlenség homályában lappangó okleveleit, régi írásait! E sorok írója megpróbálkozott már egyszer e nehéz feladattal és „Salgótarján történetéhez” címmel programértékeztést is írt a salgótarjáni reálgymnázium 1927-28. évi Értesítőjébe. De az uttörés nehézségeivel küzdve, akkor még nem ismerte Salgótarján történetének kútjait, okleveleit stb., amelyek tizenegy évilankadatlan kutatás után csak alig egy hete tárultak fel ámuló szemei előtt!

Ezekből a most felfedezett oklevelekből igen érdekes bontakoznak ki az egykori kis Salgótarjánban történelmi emlékei és többször országos vonatkozásban is érdekes történelmi adatok. Ezek előrebocsátása után lássuk tehát a reánk salgótarjániakra nézve bizonyára nem közömbös kérdést: milyen vonatkozásban lehetett ez a kis palóc falucska, — helyesebben, vagyis a történelmi igazságnak megfelelőbben — a büszke Salgó vára és terjedelmes uradalma a pragmatica sanctióval?

Ismeretes a magyar történelemből, hogy I. Lipót császári hadainak a törökök és a kurucok felett aratott diadalai után, mindinkább úgy bántak szegény hazánkkal, mint fegyveres hatalommal elfoglalt, jog nélküli országgal. Az 1687-iki pozsonyi országgyűlést I. Lipót király ugyan biztosította még az ország szabadságainak megtartásáról, de viszont azt kívánta, hogy a magyar koronát tegyék örökössé családjának fiágában és töröljék el az aranybulla a fegyveres ellenállást megengedő záradékát! Mindezekhez hozzájárultak a rendek, ami kétségtelenül nagyban fejlesztette a királyi hatalmat, de az ország belső nyugalma is és végül is lehetetlenné tette — Lengyelországgal ellentétben — a fenyegető finis Hungariae-t!

Az aranybulla híres záradéka említett eltörlése — vagyis e nevezetes felajánlás okául, az örökösödési törvény a török kiűzése és főleg Buda visszavételét jelenti ki. A Habsburgház német örökösödésének joga után, később ezt a spányol ágra is kiterjesztették. De csakhamar ez a fiági örökösödés is veszélyben forgott! I. Józsefnek — az első örökös magyar királynak — csak leányai voltak, utódjának III. Károlynak házassága pedig éveken át magtalan maradt. A horvát

rendek — Ausztriával való egyesíthetőség céljából — 1712 márciusában a Habsburgok női ágának örökösödését is óhajtották. A király szerint az úgy a magyar országgyűléshez tartozik és ezért tárgyalásokat kezd a magyar főurakkal. Minthogy azonban az uralkodónak ekkor még nem volt közvetlen érdeke a női utódlásban, — felbeszakitotta e tárgyalásokat és 1713 IV. 19-én bemutatta a pragmatica sanctiót, mint házi törvényt, titkos tanácsosai előtt.

E szerint Károly halála után az összes királyságok és tartományok Károly, majd József, és végül Lipót leányaira és örököseire szállának. Károly fiának: Lipótnak születésével (1716. április. 23.) egy időre abban maradt az egész ügy, de a kis Lipót nov. 4-iki halálával és Mária Teréziának 1717-ben történt születésével, III. Károly király teljes erővel fogott hozzá a pragmatica sanctio keresztülviteléhez.

„Magyarországot illetőleg a szorosan vett örökösödési kérdésen kívül nagy fontosságu volt, a török elleni védelem szempontjából, az örökös tartományokkal való elválaszthatatlan kapcsolat (unió) megállapítása. Hogy ebből elnyomás, beolvasztás ne következhesse, másrészt biztosítani kellett az ország szabadságainak és önálló kormányzatának fenntartását. Ily feltételek alatt a nádor, Gr. Pálffy Miklós mellett, volt kurucok, mint Károlyi Sándor és Szuha Ferenc, lettek a női örökösödés legbuzgóbb előharcosai.”

„III. Károly a pragmatica sanctiót elfogadtatta az ausztriai örökös tartományok rendjével, majd Erdéllyel és csak azután, 1722 június 20-ára hívta össze Pozsonyba a magyar rendeket. A kir. meghívóban nem volt szó az örökösödés szabályozásáról, de a rendek elő voltak készítve és a meggyék utasításai már megemlékeznek e fontos tárgyról. A magyar országgyűlés, — Szuha Ferenc felszólalása után, — maga ajánlotta fel egy értelemmel, a királynak a női örökösödést, 1722 június 30-án...” stb.)

Ez az a pont és pedig kifejezetten Szuha Ferenc neve és személye az, ahol Salgótarján belekapcsolódik a pragmatica sanctio országos érdekű és fontosságu történetébe. Ugyanis ikladi Szuha Ferencnek, a pragmatica sanctio, illetve a női örökösödés törvényének megkedveltetése és a magyar rendekkel való elfogadtatása, szóval törvényerőre való emel-

*) V. ö.: Dr. Marczali Henrik: A magyar történelmi kútjainak kék könyve. Athenaeum kiadása. Budapest, 1901., p. 679.

etnográfiai érdekességet és szépséget megemlít és mindenre felhívja az olvasó figyelmét, amit megnézni érdemes vagy ami testét-lelkét felüdítheti, vagy szórakoztathatja.

A történelmi rész bámulatosan sokoldalú és alapos. Csak akinek volt már alkama az önálló tudományos kutatás nehézségére belemerni, az tudja igazán méltányolni azt a végtelen türelmet, alaposágot és fáradhatatlan utánajárást, aminek eredményét 1—2 sorba összeszorítva olvashatja ebben a könyvben. Ebből a szempontból különösen nagyjelentőségű dr. Dornay Béla új könyve.

A részletes kalauz három nagy fejezetben ismerteti a Balatont és környékét: I. Felsőpart (94—293 l.) II. Alsópart (294—346 l.) III. A Balaton nyugati környezete (347—415 l.). Legterjedelmesebb a Felsőpart ismertetése, de ez indokolt is, mert turisztikai, geológiai és kulturtörténelmi szempontból ez a legfontosabb. Ez a részletes kalauz a nyaralás és turisztika tekintetében is igen sok felvilágosítást és utbaigazítást nyújt. Alaposságára jellemző, hogy a Balaton körüli fekvő városok és a jelentékenyebb fürdőhelyek ismertetése lapokra terjed a valószínűs kis külön, helyi kalauzként használható. Pl. Veszprém (102—114 l.), Balatonfüred (131—138 l.), Tihany (140—

160 l.), Keszthely (234—260 l.), Hévíz (261—270 l.), Kaposvár (336—342 l.), Zalaegerszeg (371—82 l.), Nagykanizsa (404—14 l.). Egy-egy ilyen városleírásnál igazán minden szóba kerül: a város fekvése, lakossága, pályaudvarai, szállók, éttermek, kávéházak, postahivatalok, menetjegyiroda, fürdők, szórakozási helyek, hivatalok, iskolák, templomok, múzeumok, turista-szállók és egyetek, kereskedések, autók és kocsik-állomások, történelmi vagy művészeti emlékek, kiránduló helyek stb. stb.

A kalauzt könnyen használhatóvá teszi a végére függesztett 12 oldalnyi betűsoros névmutató (415—426 l.) és az utána közölt „Rövidítések”. Ez utóbbiakra nyomtatékosan felhívjuk az olvasó figyelmét, mert ismeretük nélkül néhol kissé nehezen olvasható a szöveg.

A könyv értékét és használhatóságát nagy mértékben fokozza pompás térkép és illusztráció-anya. Régen láttunk ilyen pazar bőkezűséggel s művészi hozzáértéssel illusztrált kötetet. Az illusztrációk közül a legtöbbet s a legszebbeket Fayl Frigyes festőművész készítette. Körülbelül 150 rajza díszíti a könyvet és ezek a kisebb-nagyobb képek nemcsak művészileg tökéletesek, hanem igazak is. Fayl Frigyes több nyáron át felkereste a Balatont és környékét s ott a helyszínen készítette rajzait. Aki bejárta a Ba-

laton vidékét, mindenütt örömmel ismeri fel e rajzokon a látott helyeket. A kis képek nemcsak hűek, hanem nagyon hangulatosak és illúziót keltenek is. Felénk árad belőlük a Balatonnak és környékének különleges bája, hangulata és varázsa. Ezek a rajzok a magyar könyvillusztráció legsikerültebb alkotásai közé tartoznak s értékes, újabb bizonyosságai Fayl Frigyes gazdag művészi egyéniségének.

Néhány kedves, hangulatos rajzot találunk a könyvben Szóts Jenőnél. De elismeréssel kell megemlékeznünk dr. Dornay Béla tudós pontosságú rajzairól és panorámáiról is. Igen gazdag a könyv térképanyaga is. 4 nagyméretű térképmellékleten kívül sok várostérkép, panoráma, vázlat stb. segít az olvasónak és turistának a tájékozódásban.

Nekünk őszinte örömet okozott, hogy ezt a könyvet, amely egy salgótarjáni tudós-író és egy salgótarjáni művész feljövőjében igen fontos állomást jelent, lapunk olvasóinak bemutathattuk. S befejezésül ajánljuk mindazoknak, akik a Balaton szeretik és akik oda mennek nyaralni: vigyék el magukkal út társnak dr. Dornay Béla könyvét, hogy a Balatont belőle még jobban megismerjék és még jobban — talán úgy is mondhatjuk — igazán megismerjék.

Semetkay József.

Salgó uradalmát, mert erre 1728 márc. 16-án már patronátusi jogot is kapott III. Károly királytól. De ugyanezenkor — szintén külön — szép, függőpecsétes, pergament oklevélben — megkapta tőle a pallosjogot (ius gladii) is.

Jóllehet tehát a báró Szuha Ferenc részére III. Károly királytól minden bizonnyal kiállított és valahol lappangó, adománylevelet eddigéle még nem is ismerjük, mégis ki merem itt mondani, a donációs levél kitételeinek ismerete nélkül is, hogy az 1722-ben érvénybe lépett pragmatica sanctio körül szerzett nagy érdemeiért szerezhetett, vagy kaphatta még báró Szuha Ferencnek Salgó várát és uradalmát, amely történelmi ténnyel tehát Salgó vára és a történelem nélkül linek mondott Salgótarján igenis a nagy fontosságú és különösen manapság sokat emlegetett törvénnyel súlyos jelentőségű kapcsolatba jutott, amit nemcsak a magyar történetírás művelőinek, de első sorban Salgótarján megyei város intelligens és tanult lakóinak kell örömmel tudomásul vennie!

Egyel több ok, hogy Salgótarján város ismeretlen történetével ezentúl is, sőt még behatóbban foglalkozzunk és egyel több ok arra is, hogy Salgótarján városa — a történetét feltáró, önzetlen munkásságot erkölcsileg és anyagiilag is támogassa!

Emlékezés zorkóczi Zorkóczy Samu felett

A Magyar Mémörök és Értékek Nemzeti Szövetsége Salgótarjáni osztályának 1934. június hó 23-án tartott rendkívüli közgyűlésén elmondta Góllán Rezső acélgépi műhelyfőnök.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Kartársaim!

Kegyeletes emlékezésre jöttünk ma össze. Emlékezni — emléket állítani egy kartársnak, akinek jelleme, tehetsége öntudatos büszkeséggel tölti el az egész magyar mérnök-társadalmat, mert büszkének lehetünk arra, hogy őt életében a magunkénak vallhattuk, hogy őt életében hozzánk tartozónak tudhattuk.

Kartársaim megbízásából engem ért a kitüntető és megasztelő feladat, hogy az emlékezés mai órájában megajánoljam és megfesse annak a kartársnak a portréját, aki a mi társadalmunknak évtizedeken át tündöklő, vezérő csillaga volt. — Nehéz, igen nehéz feladat elé állít engem a zorkóczi Zorkóczy Samu kartársról való megemlékezés, mert nehéz nekem a kartársi nézőpont távlatába helyezkednem volt vezérigazgatómmal szemben, akinek tisztelt parancsoló személye, atyai jószive nemcsak bennem, hanem vállalatom minden tisztviselőjében oly érzelmeket keltett és váltott ki, melyek nemcsak az ő életében, hanem azóta is uralkodnak lelkeinkben. Nehéz kartársi nézőpontból méltatni azt, akinek elvesztését őszintén sirattuk, gyászoljuk és fáljaljuk.

Megilletődve fogok tehát Zorkóczy Samu kartárs méltatásához, mert az elmondottakon felül megilletődés lesz bennem urrá, de mindannyiunkon, ha végig haladunk élete pályájának magasra ívelő vonalán.

1869-ben látott napvilágot a zólyomvármegyei Radvány községben. Kezdetben a családi tűzhely melege, majd 1875-től szülőfalujának elemi iskolája voltak az életre való készülődésének első állomásai. De a talentumok gyűjtésének nemcsak a későbbi tovább vitték s előbb a beszercebányai ev. al-gimnáziumba, majd a felső osztályokban a pozsonyi ág. evang. liceum fenkölt lelkü tanárai oltották azokat a lelki tulajdonságokat, melyek egész életére kihatóttak s melyek részben a hagyományok tisztelgésén, részben pedig az újszerű fejlődés folyamatos kiépítésén nyugodtak, úgy, hogy a kettő elválaszthatatlan szoros kapcsolat alakosson. Egész életpályájára kiható lelki erejét itt szerezte meg és ebből fakadt, majd táplálkozott az ő élet és világlátása, melynek legértékesebb gyöngyei voltak, a hite és meggyőződése, a kötelességről való felfogása, a nem fitogtatott, de benne mindenkor erősen élő cselekvő haza- és emberszeretete, melynek egyik legszebb mellékhatása lett utóbb a szak és kartársak iránt érzett baráti vonzalma és baráti szeretete.

Szive belső sugallatát követte, amikor az érettségi bizonyítvány birtokában a selmecbányai Bányászati és Erdészeti Akadémiára ment s ott a vasakohmérnöki szakra beiratkozott. A felső műszaki

tudományok légkörében vasszorgalommal és ernyedetlen kitartással igyekszik eljáratni mindazt, amit választott életpályája szempontjából fontosnak és szükségesnek tart. Az akadémiai felkészültségét kiegészíti a zólyombrezói áll. vasgyárban eltöltött mérnök-gyakornoki gyakorlatával, mely után államvizsgát tesz. Az államvizsgán hatalmas feltűnést kelt alapos késztségével; feleleteiben oly nagyvonalú és alapos műszaki készségről tett tanúbizonyságot, hogy Borbély Lajos, a Rimamurány akkori vezérigazgatója, aki mint a kohómérnöki vizsgáló bizottság tagja, államvizsgáján jelen volt, azonnal előjegyzésbe vette a kiváló fiatal mérnököt vállalatánál leendő alkalmazása céljából. Mint mindenki életében, úgy az ő életében is az államvizsga hatalmas forduló-pontot jelentett.

Utána rögtön tanársegéd lett. Adig tanult s attól kezdve már tanított.

1894-ben lép a Rimamurány szolgálatába, amikor a helybeli acélgár mérnökévé nevezik ki. Tehetséges mérnöki mivolta itt kezd a maga teljességében kibontakozni. Felsőbbsége felismerte benne a vezetésre alkalmas, a vezetésre hivatott mérnököt. 1900-ban Ózdra kerül, ahol mint üzemvezető mérnök oly páratlan invenció készséggel vezeti üzemét, hogy a vállalat 1905-ben az ózdi vas és acélgár igazgatójává nevezték ki. Hatáskörének megnövekedése tág lehetőségeket adott arra, hogy megmutassa kvalitásait, de nem csak megmutassa, hanem azokat a termelő vasipar javára, annak fellendítésére fordítsa. Zorkóczy Samu kartárs 36 éves korában lett az ózdi vas és acélgár igazgatója s ettől az időtől kezdve bontakoznak ki erőteljesebben mérnöki gényűsége és szervezőképességének hatalmas méretei. 1910-ben már a vállalat szakigazgatója, 1914-ben központi műszaki igazgató, majd 1927-ben a Rimamurány műszaki vezérigazgatója.

Nagy vonásokban vázoltam életpályáját az akadémiai tanársegédől egészen a műszaki vezérigazgató büszke állomásáig. Erről a pályafutásról elmondhatjuk azt, hogy az az eredményes munkának és a kötelességteljesítésnek soha meg nem szakadó fonala volt.

Elfog az elmélkedés vágya kutatni, vizsgálni azokat az erőforrásokat, melyekből az a soha nem lankadó teljesítménye fakadt. Természetesen és logikusan gondolkodó elme volt s az irányította cselekedeteiben is, melyeket azonban mindenkor az emelkedettség, megértő és türelmes felfogásnak rendelt alá. Ebből az alaptulajdonságból merítette azt a csodálatos lelki egyensúlyt, mely minden megnyilatkozását jellemezte.

Alkotó és építő elme volt, aki nagyra értékelte a mult hagyományait, azokat az évszázadokon át oly féltve és gondval őrzött kincseket, melyeket a legértékesebb valóságnak tekintett s amelyeket semmiféle doktriner elgondolásnak nem engedett feláldozni. Lelkének ideálja az volt, hogy minden alkotó tényező a maga kristálytisztaság eredetiségével, az önmagától táplált életerejével illeszkedjen és kapcsolódjon bele a nagyközösség munkájába, a nagy nemzeti munkába.

Életmunkájának tulnyomó része a Rimamurány hatalmas vasműveinek fejlesztésében, irányításában és vezetésében merül ki, hiszen a legnehezebb és legválságosabb időkben neki jutott a feladat a vállalat üzemait úgy átszervezni, hogy azok a megváltozott gazdasági viszonyok között, sőt mondhatnám lényegesen megrosszabbodott gazdasági viszonyok között is megállták helyüket és továbbra is azt az előkelő szerepet töltötték be a magyar vasiparban, melyet addig betöltöttek. Annál inkább tölt el büszkeséggel bennünket az a tény, hogy nagy hivatali lekötöttsége mellett, még hatalmas közérdekű tevékenységet is fejtett ki. Közérdekű tevékenysége teljesen a magyar mérnök társadalomá volt, mert Zorkóczy Samu kartárs kizárólag a műszaki élet és társadalom terén fejtett ki működést. Szövetségünknek, a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetségének egyik oszlopos tagja és irányító vezére volt. Salgótarjáni osztályunknak pedig őszinte barátja, megértő segítő társa volt, aki közgyűléseinket ismételtelen tűntette ki magas megjelenésével. Szövetségünkben való tevékenységére predestináltak őt az elmei képességei, szilárd jelleme, tiszteletet parancsoló egyénisége és az evangéliumon felépülő keresztény etikája, meggingathatatlan keresztény hite és magyar lelkének véreben élő és ott mélyen gyökerező ernyedetlen szeretete.

Mindenütt ahol működött, ahol szerepet vállalt, osztatlan megbecsülés vette körül, mert a páratlan kötelességteljesítés, törhetetlen jellem, szigorú részrehajlatlan és emellett meleg érzések párosultak szaktudásával, széles látókörével és szervezőképességével.

Fogalom volt a neve szakegyesületi körökben, mert ahol tevékenykedett, az egyesületi tevékenység megindult, fejlődött, virágzott és mindenütt hatalmas és magas színvonalu munkásság folyt.

A mérnöki kar életében vállalt vezető szerepeiben mindenkor a szak- és működési körök felett állott, de ugyanugy állott a pártok felett is, mindenkor megőrizve szigorú tárgyilagosságon alapuló pártatlanságát.

Hiányos volna méltatásom, ha rá nem mutatnék arra, hogy Zorkóczy Samu kartársban mily erősen élt és mennyire ki volt fejlődve a kartársi megbecsülés és a kartársak értékelése. Amikor, mint a Rimamurány hatalmas vezérigazgatója szakkérdésekben érintkezett mérnökeivel, még a legrészletesebb beszámolókat, megjegyzéseket, sőt ellenvetéseket is a legnagyobb figyelemre méltatta, kifejezést adva ezzel abbéli felfogásának, hogy minden kartársban nemcsak kereste, de meglátta és meg is tudta találni azokat az érdemeket, melyeket nagy koncepciójú terveinek végrehajtásánál felhasznált és hasznosított.

A megfontoltan gondolkodó, csendes és nyugodt természetű, kissé talán zárkózottnak látszó, egyenes nemes jellemű férfiú, ki egyben kivételes tehetséges mérnök, lelkes hazafi és a legönzellemből kartárs volt, életének minden vonatkozásában első sorban ember volt, jó ember volt, akinek minden cselekedetét, tettét jó-szívűen végtelen szeretete irányította. A példák végtelen sorozatával világíthatnám meg szeretetének a különféle megnyilatkozásait. E helyett egy olyan tényre mutatok rá, mely mindenél világosabban mutatja nagy szívét és azt, hogy nagy szívét mennyire ismerték azok, akik jó-szívűen áldásaiban részesültek. Amikor elhunytának híre a hatalmas Rimamurány hivatalaiban, műhelyeiben elterjedt, a tisztviselők százainak, a munkásság ezreinek szíve dobbant össze egy pillanatban és mindenik egy-

formán érezte, hogy benne a legnagyobb jöttvőjét, atyai jószágú pártfogóját vesztette el. Ehhez a tényhez nem kell kommentár, mert ez a napnál is világosabban tárja elénk azt a ritkaényt, hogy egy nagyhatalmu vezérigazgató nemcsak alakját az alárendeltek ezrei kivétel nélkül zárták a szívébe. Igen, ez így volt a Rimamurányánál, de nemcsak ott, hanem mindenütt, ahol tevékenykedett, ahol működött, ahol dolgozott, mert róla elmondhatjuk azt, hogy hatalmas és nagy elméjénél csak a szíve lehetett és volt nagyobb s azért érzte az élők sorából való eltávozását veszteségnek mindenki, aki vele együtt tevékenykedett s így első sorban a műszaki világ, a magyar mérnöktársadalom, sőt az egész magyar nemzeti társadalom.

S az a férfiú, aki egész életében oly hűen sáfárkodott talentumaival, mely talentumokat Isten áldó keze oly nagy bőséggel ruházott reá s amely talentumokat a nagy magyar sorsközösség számára gyümölcsöztetett egész életében, az őt teremtő, megtartó és megáldó Istenével egész életén át a legmeghittebb kapcsolatban volt. A mindennapi élet harcaiból, küzdelmeiből az Isten házába tért megpihenni s ott az Isten igéjéből merített új erőt, kitartást az élet küzdelmeihez. Egyházának példát adó hűségese fia volt és ebből fakadó kötelességének ismerte szolgálni annak érdekeit. Szolgálat is becsülettel, hűséggel, hittel, meggyőződéssel.

Csillanjon meg szemünkben az örömkönnny, hogy e nagy és nemes lélekrol emlékezhetünk. Adjunk hát a Mindenhathatónak, hogy nemes lelkével és kivételes tehetségével társadalmunkat megajándékozza. Mintaképe volt és marad a mi mérnöktársadalmunknak s ha szíve meg is szűnt dobogni, de lelke szállt a magasba, ahol hitünk szerint örökké élni fog.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim, kedves Kartársaim!

Idézzük magunk elé Zorkóczy Samu kartársnak nemes lelki alakját és néma felállással fejezzük ki tiszteletünket, megbecsülésünket és ragaszkodó szeretetünket azzal a fogadalommal, hogy példádó emléke a miénk marad.

Hírek és különfélek

Személyi hír. Dr. Förster Kálmán polgármester f. hó 5-én egy hónapi nyári szabadságra a felvidékre távozott nejével. Helyettese Horváth László tanácsnok.

Eljegyzés. Junius hó 30-án Szabó Jolánka karancseszi-tanítónő eljegyezte Nagyigmádon Szt. József karancseszi-i (Marakodi pusztá) tanító.

Névvaltozás. A Vanzsura család nevét Versényi-re változtatta.

Új evangélikus segédlelkész. Dr. Kiss István püspök az eltávozott Szt. József Dániel helyére Milán János jelesen végzett segédlelkészt küldte ki Salgótarjánba, aki tanulmányait Bazelben, Svájcban egészítve ki egy esztendő ösztöndíjas tanulmányi idő után, július 2-án az evangélikus egyháznál elfoglalta állását.

Súlyos szerencsétlenség. Palcsics Gyula 24 éves héményseprősegéd f. hó 4-én az acélgár mögött munkaházak kéményeit söpörte s amint a ház tetején járt, fejével érintette a villamos vezetéket s akkora üstést kapott, hogy arccal a földre zuhant, ahol vérző testtel s betört fogakkal terült el. Első segélyben a ház lakói részesítették, majd gyorsan az acélgári kórházba szállították, ahol dr. Dörflinger János főorvos megoperálta. Súlyos de nem életveszélyes állapotban a mai napon mentőautón a balassagyarmati kórházba szállították.

Halálos szerencsétlenség történt. f. hó 4-én d. e. 9 órakor a pécskői kőbányában. Maczik József 20 éves munkafelügyelőnek egy földtömeg a hátára zuhant s a szerencsétlent válságos állapotban beszállították az acélgári kórházba, ahol csakhamar kiszenvedett. A szerencsétlen ember a bányában dolgozó között a legszorgalmasabb volt, aki — amint halálos ágyán ő mondta — magára volt oka a szerencsétlenségnek, mert olyan munkát végzett, amire nem volt kötelezve és olyan módon, ahogyan az az előírásoknak nem felelt meg. — Temetése az acélgári halottas házból pénteken d. e. 11 órakor volt.

Hindu evangélikus lelkész városunkban. Dr. J. N. Christananda a Himalája hegység tövéből indult ezuttal harmadszor európai körutára és meglátogatván Magyarországot, az evangélikus egyház meghívására városunkba is ellátogatott és itt 27-én este egy nagyszabású előadást tartott az evangélikus templomban. Jelenleg 3 esztendeje tart körutját s ez idő óta nem volt otthon. Egy úgy külsejében, mint belső lelki alakátára és tartalmasságára nézve is nem mindennapi jelenség és egyéniség. Feketebarna arcából kihérlő szemei, fogai és narancs-sárga Lutherkabátja, amit állandó öltözként hord, nem kis feltűnést keltett városunkban is. De még nagyobb meglepetést jelentett a vele érintkezők számára rendkívül mély szakképzettsége és eredeti önálló meglátásai is. Ennek csillogó bizonyosságát adta előadásában is, amely Máriaórl és Mártárl szóló evangéliumi részre épült, s amelyben az emberi test szerepét Mártával és a lélekét Máriaórl illusztrálva olyan lelki mélységeket tárt fel nagyszabású hallgatósága előtt, hogy gazdag lelki élménysorozatát soká nem fogják feledni. A fakirok és önkínzó indiai aszkéták Istenkereső világából jött eme követe Krisztusnak, igen megáldott magvetést végzett a Krisztushívők számára. Németnyelvű előadását Eáncs Aladár a magyar pogánymisszió egyet főtítokára tolmácsolta kiváló készséggel. Dr. Csengődy Lajos lelkész a bevezető és záró imát mondotta Vilezsál Rihárd mesterhegedűje Röder Álfred kiváló orgonakísérettel mely benyomást váltott ki a vendégből és a közönségből is, amelynek áhítatát Kovács Géza orgonakísérete mellett Kralovszky János és Urbán Gyula nagysikerű vonósnégyes fejezett be. Dr. Christananda megtekintette a palackgyárat és az acélgárat is, ahol Köhl Oswald igazgató és Gólián Rezső főmérnök kalauzálása mellett szemlélte mellett szemlélte meg városunk főnevezetességeit. — Utján Bácsba, Sveicba vitte, ahol hasonló körutat és magvetést végez.

Értesítés. Július hó 1-től a Pannóniában Bobák Kató öttagu szalon-zene-kara hangversenyez.

Gyógyszertárban kapható.

Műsor megismétlés. A salgótarjáni kisdodovoda évi záróünnepélyének műsorát közkívánatra 1934 július 8-án vasárnap délután 4 órai kezdettel a róm. kath. olvasóköri nagytermében megismétli, melyre az érdeklődőket szeretettel meghívja.

Színészeink utolsó heti előadásait mindenki nézze meg! Szenzációs műsor!

Felhőszakadás vonult végig Péter és Pál napján a város felett. Azt mondják, hogy soha még ily esőszak nem nyílt meg a város felett s a patakok csak azért nem léptek ki medreikből, mert a Karancson és a Salgó medencében egyidejűleg nem volt felhőszakadás. A sűrű villámcsapások és mennydörgés közepette jövő felhőszakadás víztömegei a várost övező hegyekről romboló áradatként rohantak a völgyben fekvő városra s az utcákba eső hatalmas köveket hengerítve vitték magukkal a részüket hordalékját. Néhány pillanat alatt vastag iszap lepte el a város utcáit s eldugaszolva a víznyelő rácsokat, — az áradat sok helyen az uttesten hömpölygött. Legkritikusabb volt a helyzet a Jónáschtelepen, ahol a Pécskő hegy kopár lejtőjéről a Hegyi-utcán tört be az áradat s bedöntötte özv. Kirner Nándorné telkének támfalát. Nagy szerencse, hogy emberéletben nem esett kár. A városban több helyen a pincékbe hatolt be a víz és okozott károkat butorokban és háztartási felszerelésekben.

Jutalomjáték a színházban. Téglássy Emmi a kiváló táncos szubrett f. hó 10-én kedden este tartja jutalomjátékát a „Tánc a boldogsáért” c. darabban.

Pincértanoncokat felveszek. Jelenkezni lehet a Pannóniában.

Városi uszodában havi bérlet 8 pengő, idején-bérlet 20 pengő.

Fűszerüzlet bevezetett helyen be rendezéssel és két szobás lakással, esetleg lakás nélkül is olcsón kiadó. Érdeklődni lehet Schwartz Zoltánnál Karancs-utca 9 szám alatt.

Helyi képviselőt keresük borainknak
25 literes kishordókban való értékesítésére. Rókkantak előnyben.
Ceglédi Bortermelők Szövetkezte

A gyógyszerterén kétségtelenül a legfontosabb találmányok egyike az Aspirin-Tabletta, elismert és bevált szer minden megfázásos betegségnél, rheumánál, influenzánál, spanyolnáthánál stb. Minthogy sok hamisítvány létezik, jól jegyezzük meg magunknak, hogy az eredeti tabletták „Aspirin 05” felirattal vannak ellátva és csak az eredeti „Bayer csomagolásban (a zöld szalaggal)” kerülnek forgalomba.

Salgótarján megyei város polgármesteri 15087/1933. hivatalától.

A szegedi szabadtéri játékokra a város közönségének meghívása.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a szegedi nagysikerű szabadtéri játékok a f. évben augusztus hó 4-én kezdődnek és 5, 6, 11, 12, 13 esetleg 14, 15, 16-ig tartanak. Előadásra kerül a magyar irodalom legnagyobb remekműve az „Ember tragédiája”. Ezekre a szabadtéri játékokra a közönség figyelmét felhívom és Szeged város polgármesterének szívélyes meghívását tolmácsolom.

Salgótarján, 1934. június 13.

dr. Förster Kálmán polgármester.

KLE. serleg. 1934. július 1-én tartották meg a kisterenyi levente egyesület által felajánlott KLE-serleg döntő mérkőzését, mely 8 csapat közül a kisterenyi és az etesi csapatok kerültek a döntőbe, mindkét csapat játékosainak legjavát vitte a döntő mérkőzésbe az első hely megszerzéséért. A rendes 90 perces idő 2:2 arányú döntetlent hozott, úgy hogy a mérkőzést meg kellett 15—15 perccel hosszabbítani, a hosszabbított mérkőzés a kisterenyi csapatnak kedvezett, mert a végső győzelmet 5:3 arányban megérdemelten nyerte. Utána a győztes csapatoknak László Imre adta át a Serleg Csoport nevében az érmekeket és a serleget és méltatta a KLE érdemeit a serleg és az érme felajánlásáért mellyel a sportnak nagy szolgálatot tett, buzdította a csapatokat a jövőben való küzdelemre. A kisterenyi levente egyesület július hó 8-án tartja serlegavató ünnepélyét mulatság keretében, melyre ezután is meghívja az érdekelt egyesületeket és a Salgó Serleg Csoport vezetését. Mulatság kezdete délután 4 órakor.

A Nagybányai SE, mely mint egy hónappal ezelőtt alakult sportegyesület június 17-én játszotta első mérkőzését Nagybányában és a Pásztói SE-től 2:0 (1:0) arányban vereséget szenvedett. A revanson június 29-én Pásztón 3:3 (2:0) arányban eldöntetlenül mérkőzött. A félidőben 2:0-ra, majd a II. félidő elején már 3:0-ra vezetett, amikor a bíró, aki egyébként is pásztói, minden alkalmat felhasznált arra, hogy csapata sikert érjen el, a meccs kissé eldurvult és így az utolsó 10 percben egyenlített Pásztó. A Nagybányai SE góljait sorrendben a következők rúgták: Petre, Szécsényi és Székely. — Július 1-én Nagybányai SE Horthy-telepi SE kombinált mérkőzés volt a horthytelepi Balany vezetésével. Győzött az NSC 3:2 (1:0) arányban szép számú közönség jelenlétében. Góllövők: Petre, Öngöl és Baráth. Az egyesület kevés sikerrel (anyagiakkal) kezdte megalakulását és a havi 1 P-ös tagsági díjából tartja fel magát annyira, hogy a vendégcsapatot el sem engedje megvendégelés nélkül. Reméljük Bortnyák István bányatanácsos pártfogásával a Nagybányai SE, melynek csak anyagi támogatásra van szüksége, eléri hamarosan célját és az ELASZ egyik legjobb csapatát fogják látni a további küzdelmekben. Így engedje a magyarok Istene.

HIRDESSÜNK

A Munka

politikai hetilapban

Vámosmikolai járás népművelési napja. A trianoni késtől vérző Hont megye vámosmikolai járásának népművelési napja június hó 29-én, Péter és Pál napján folyt le, Vámosmikola községben. E járási népművelési nap délutánján a kath. és református istentiszteletek voltak. A szellemi verseny a tornacsarnokban délután 3 órakor kezdődött, amelyen jelen volt a törvényhatósági népművelési bizottság képviselője Oravszky Rezső vm. népművelési titkár, a helybeli és környékbeli tanítók, jegyzők, lelkészek közül néhányan és kb. 250 felnőtt közönség. A megnyitó beszédet, a minden szépet és jórt lelkesítő Kovács Sebestyén József perőcsényi ref. lelkész mondta. A költői és retorikai szépségekkel felépített és szívet indító beszédet nagy figyelemmel hallgatta a közönség. A szavalóversenyben 5 férfi, az ének szülő versenyben 2 nő és 5 férfi, a zene versenyben, mégpedig szájharmonikával 2 férfi és citerával 1 férfi vett részt. A versenyszámok között a vámosmikolai dalárda Csintalan Aladár ref. tanító, karnagy és a perőcsényi dalárda Törzsök Gábor ref. tanító, karnagy vezetése mellett szebbnél-szebb hazafias és magyar dalokat jó felfogással, tisztán, szép színezéssel és jó dinamikával adtak elő. Különösen az alig egy éves vámosmikolai dalárda meglepő fegyelmességét mutatott fel. A szavalók közül az első győztes Varga József perőcsényi lakos, a második győztes Glázer Károly lelkési lakos és a harmadik győztes Bedros József kemencei lakos lett. Az ének szülő versenyben az első győztes Simon János lelkési és Hanzelák Anna ipolydamásdi lakosok, a második

Telefon: 46. SALGÓ SERLEG CSOPORT Telefon: 46. HIVATALOS KÖZLÖNYE

Hivatalos helyiség: Salgótarján, Fő-utca 244. sz. — Kéll: SZABÓ JÓZSEF elnök és KRAUTER GYULA főtitkár.

Intéző és fegyelmi bizottság.

Kivonat a bizottság folyó hó 3-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

A Bizottság Agócs József SAC játékos azon bejelentését, miszerint a 3-i ülésen kihallgatása céljából szolgálati elfoglaltsága miatt nem jelenhet meg — tudomásul veszi azzal, hogy a következő intézőbizottsági ülésig az egyesbírónál jelentkeznie kell kihallgatása céljából.

A Bizottság kötelezi KLE-t, hogy a június hó 29-én lejátszott KLE—SAC mérkőzés alkalmával a SAC-nak felmerült utiköltségét 10.40 P-t július hó 10-ig fizesse meg.

A Bizottság a folyó hó 1-én lejátszott KLE—ETK döntőmérkőzést igazolja 5:3 arányban KLE javára s ezzel KLE-t mondja ki a KLE-Kupa csoport első helyezettjének, illetve a kupa győztesének, míg ETK-t második helyezetnek s az ezzel járó 11 drb. érem győztesének.

A Bizottság KLE óvását a következő ülésen tárgyalja.

A Bizottság Farkas József bíró által ujabban benyújtott költségjegyzékét tárgyaltnak tekinti, amennyiben előző Hivatalos Közlönyünkben ez a kérdés a Bizottság szerint már rendezést nyert.

A Bizottság tudomásul veszi ZISE azon ajánlatát, miszerint 4 csapattal bajnoki rendszer szerint díjmérkőzéseket kíván rendezni saját pályáján s egy mérkőzést a BSE pályán. E díjmérkőzések közül kikerülő első helyezett győzelmidíj-ként kapna 11 drb. új futballdresszt és 11 drb. új futballnadragót, az illető győztes csapat klubszíneiben.

A ZISE ezen díjmérkőzésekre meghívta SAC, BSE és FTC csapatait, negyedik csapatként pedig saját csapatát szerepelteti.

A Bizottság a ZISE által rendezendő díjmérkőzésekre az engedélyt megadja. Ezen mérkőzések sorsolását a következő bizottsági ülésen ejti meg. Az első mérkőzést folyó hó 15-ére tűzi ki.

Szabó József elnök.

Krauter Gyula főtitkár.

Tanács.

Kivonat a Tanács folyó hó 3-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

A Tanács a Salgó Serleg Csoport ezévi közgyűlésének időpontját július hó 29-én állapítja meg.

A Tanács az újonnan megválasztandó vezetőség jelölésére a jelölőbizottságba a következő sporttársakat választotta meg: Krauter Gyula, Szilika Andor, Futó Béla, Kiss Jenő, Donovál Gyula. (Ezen jelölőbizottság ülését folyó hó 10-én este 7 órai kezdettel tartja a Csoport hivatalos helyiségében.)

A tanács Futó Béla tanács tag indítványa alapján felszólítja az egyesületeket, hogy az új vezetőségbe csak olyan sporttársakat ajánljanak, akik megválasztásuk esetén elegendő is tesznek megbízatásukkal járó kötelességüknek.

Dr. Szicsák Ferenc elnök.

Krauter Gyula főtitkár.

Nevezési felhívás!

Felhívjuk a Csoportunk kötelékébe tartozó s azon kívülről érdekelt egyesületeket, hogy az 1934/35. évre szóló bajnoki benevezésüket folyó év július hó 15-ig terjesszék be a csoport titkárságához. A nevezések az egyesület elnöke, vagy helyettese és titkára által aláírandók és az egyesület bélyegzőjével ellátandók. A nevezési díj úgy az I. mint a II. osztályú csapatok részére egyesületenként 5 P.

Ezzel egyidejűleg hívjuk fel az érdekelt egyesületeket jelentésként be azon sporttársakat, akiket az 1934/35. évre a csoport titkárságába, illetve tanácsába megválasztani ajánlanak. Minden taggyűlésen csak 3 tagot ajánlhat. Az ajánlólevélben az ajánlottak neve mellett az életkor, lakcím és foglalkozás is feltüntetendő. Ezen ajánlólevelet az egyesület elnöke, titkára írja alá és az legkésőbb július hó 10-ig a titkársághoz beküldendő.

Dr. Szicsák Ferenc elnök.

Krauter Gyula főtitkár.

győztes Hegedűs Zoltán vámosmikolai és Laukó Erzsébet ipolydamásdi lakosok és a harmadik győztes Klein István nagybörzsönyi lakos lett. Versenyen kívül énekelt Pintér László vámosr-szakaszvezető, akit a közönség nagy tapsal jutalmazott. A győztesek pénzbeli jutalmában és díszes oklevelekben részesültek. A versenybizottság elnöke dr. Gálffy Ernő tb. főszolgabíró, tagjai Kovács Sebestyén József perőcsényi ref. lelkész, Lezsánszky József nagybörzsönyi róm. kath. lelkész, Mezey István lelkési körjegyző, Syllaba László lelkési igazgató-tanító és Deák Ferenc vámosmikolai jegyző. Az ünnepély bezáró beszédét Lezsánszky József róm. kath. lelkész mondott, aki tartalmas és szép beszédében a szellemnek, a tudásnak fegyverét a mai kor „kardjának” mondotta és a népművelési napok „a mai kornak, a tudásnak véres kardját hordozzák.” Az ünnepély a Szózat elénekkelésével befejeződött.

Az izmusok hazája. Az új Olaszország arculatát a fasizmus formálta ki, amely a tetteikésséget, a nemzeti akaratot tette az új élet tengelyévé. Az új életforma a futurizmusban találta meg a maga művészi formanyelvét, amely a fasizmussal egyetemben világszerte érezteti hatását, — írja Thurzó Gábor az Élet legújabb számában. Közli még a kedvelt szépirodalmi hetilap Kelényi B. Ottó és Stadler Frieda cikkét, valamint Aradi Zsolt krónikáját. Novellát Nagy Miklós és Somfay Margit, verset Mécs

László és Finta Sándor irtak az új számba. Willa Cather és Rák István nagyszerű regényein kívül gazdag könyvszemle, eleven művészeti és filmbeszámoló, valamint a pompás képanyag egészíti ki a nagyszerű számot. Mutatványt szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest VIII. Szentkirályi utca 28. sz. Egy szám ára 28 fill.

101 új magyar nótá. A 101 gyönyörű új magyar nótát tartalmazó „Új magyar nótakincs gyűjteménye” Dr. Tóth Aladár zeneszerző összeállításában f. év július havában jelenik meg és 101 kiváló új magyar dalköltő legszebb nótáit tartalmazza. A gyűjteményben való megjelenésre még néhány eredeti magyar nótá beküldhető a Szerkesztőbizottsághoz (Budapest, VIII. Horányzsky-u. 16.). A gyűjteményben megjelenő minden egyes nótá szerzője 50 pengő jövedelemhez jut.

Meghívó. A Zagyvapálfalvai Polgári Lövész Egylet f. évi július hó 8-án, saját pályáján tartja szokásos évi lövészversenyét. A verseny kezdete reggel 8 órakor, nevezések a helyszínen, benevezési zárlat délelőtt 10 órakor. Általános feltételek: Lőtávolság: 50 m. Céltábla 50 m-es egységes körös. Fegyver: tetszőszerint, minden segédesszköz nélkül, szíjhasználat megengedve. Versenybeosztás: I. Házi verseny a Fehér Tivadar-vándorserlegért. Testhelyzet: álló és fekvő. Lövés: 5—5 értékelt és 2 próba. Nevezési-díj: 50 fillér. Díjazás: 3 érem és 10 tiszteletdíj. II. Kezdők versenye. Testhelyzet: fekvő. Lövés: 5 értékelt és 2 próba. Nevezési-díj: 30 fillér. Díjazás: 3 érem

APOLLO MOZGÓ SALGÓTARJÁN

Július 7-én szombaton este 7 és 9 órakor, 8-án vasárnap délután 5, 7 és 9 órakor és 9-én hétfőn este 7 és 9 órakor

magyar bohózat ciklus:

MINDENT A NŐÉRT

Kiegészítésül: Magyar híradó.

Kiegészítésül: Matyóföldön.

és 5 tiszteletdíj. IV. Vendégek versenye: Testhelyzet: fekvő és álló. Lövés: 5—5 értékelt és 2 próba. Nevezési-díj: 1 pengő. Díjazás: 3 érem és 5 tiszteletdíj. A lövészversenyzet minden kategóriában tetszős szerint megismételhetők, ha a benevezés 10 óráig megtörténik. Későbbi jelentkezést a hosszadalmas verseny miatt figyelembe venni nem lehet. Kedvezőtlen idő esetén a verseny július hó 15-ére halasztódik. Felvilágosításokat és utbaigazításokat a verseny napján is a zagyvapálfalvai község házán lehet nyerni.

Szécsényi járás népművelési napja. A szécsényi járás 27 községe és bányatelepei, a magyar népművelés nagy ügyének ünnepnapját június hó 24-én vasárnap tartotta meg Szécsény nagyközségben. A magyar élniakarásnak szentelt ünnep d. e. 9 órakor a róm. kath. és az ág. ev. templomokban tartott ünnepi istentiszteletekkel vette kezdetét. Az istentiszteletek után, délelőtt fél 12 óráig a róm. kath. elemi fiúiskolában verseny tartott az írás, helyesírás, fogalmazásból 4 férfi, az olvasásból 5 férfi és a számolásból 9 férfi részvételével. Ugyanezen idő alatt tartott meg a gyermekgondozási verseny is, amelyen 8 községből 9 leány és 7 fiúgyermek vett részt. A gyermekeket dr. Abt Alfréd járási tisztiorvos, dr. Bartha László községi orvos és dr. Vidor Dezső körorvos vizsgálták meg. Ezután d. e. fél 12 órakor a járásból összegyűlt közönség jelenlétében a hősök emlékműve koszorúztatott meg, a járás közönség koszorújával. Az emlékbeszédet Huszágh Gyula ág. ev. lelkész mondta, ami igen nagy hatást váltott ki a hallgatóság lelkében. A szellemi verseny többi része délután 2 órai kezdettel a róm. kath. elemi fiúiskola udvarán folyt le, a törvényhatósági népművelési bizottság képviselőjében megjelent Oravszky Rezső vm. népművelési titkár, a járás községek főjegyzői, tanítói, környékbeli és helybeli értelmiség, valamint a járásból összegyűlt 400—500 felnőtt-közönség jelenlétében. A Himnusz elénekkelése után Jeney Jenő róm. kath. hitoktató ünnepi beszédet tartott. A mély hatást keltő beszéd, amelyet a kiváló szónok hatalmas erővel, a népművelés nemzetépítő munkáját megértő lélek őszinte bevételével adott elő, megtalálta utját a szívekhez. A szavaló versenyben 4 nő és 14 férfi, az énekszóló versenyben 3 nő és 14 férfi, zene versenyben, mégpedig hegedűvel 2 férfi, kéziharmonikával 6 férfi, szájharmonikával 1 nő és 8 férfi, citerával 5 férfi, tárogatóval 2 férfi, fuvolával 1 férfi, szarnykúrttel 1 férfi, klarinéttal 1 férfi és falevéllal 1 férfi vett részt. A dalárdák versenyében az Etes-Amáliaakna bányatelepi dalárda Rozehna Nándor bányatársulati el. isk. igazgató, karnagy, Litke község dalárdája Reményi Sándor igazg.-tanító karnagy, Nógrádmegyer község dalárdája Czegléd László tanító karnagy, Mihálygerge község dalárdája Jurás János ig. tanító karnagy és Luczfalva község dalárdája Kopácsi Balázs tanító karnagy vezetésével vettek részt. A dalárdák szép és komoly eredményt mutattak be. A népművelési versenyen 3 férfi vett részt fadaragázzal és kézimunkával. Minden versenyszámban a községekben előzetesen tartott versenyek első győztesei vehettek részt. A győztesek ajándéktárgyakat és díszes elismerő okleveleket kaptak. A versenyszámok között szerepelt a városi szavalókörös Andó István okl. tanár, ig.-tanító vezetésével és a rimócilakodalom. A rimócilakodalom a rimócilakodalom: asztalköszöntő, mennyasszony-bucsuztató, a fiatal pár felköszöntése és a mennyasszonytánc részét, cigánykísérettel, dr. Simonyi János főjegyző magyarázatával. A versenybizottság elnöke vitéz dr. Korbács Ferenc járási tb. főszolgabíró, tagjai Mráz György sósárhartyáni esperesplébános, dr. Jakschitz Mihály etesi főjegyző, Volent István földbírtokos, dr. Essősy Béla ügyvéd, Andó István okl. tanár, ig.-tanító és dr. Simonyi János községi főjegyző. A járási népművelési nap megrendezése vitéz dr. Korbács Ferenc járási tb. főszolgabíró érdeme, akiknek lelkes segítőitársai Mihálovics Pál és Ruzsonyi Jenő szécsényi tanítók voltak. Ez utóbbiak gondos és kifoghatatlan lelkes munkájukon kívül, az eredményekben gazdag népművelési napért köszönetet és elismerést érdemelnek a községek tanítói, jegyzői és lelkészei, akiknek áldásos munkája adja az lakóknak népművelés nagy támaszát és eredményeit.